T015 BD VI 201-Q5 Đại Trang Nghiêm Kinh Luận

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

ÑAÏI TRANG NGHIEÂM KINH LUAÄN QUYEÅN 5

CHÖÔNG 23 Neáu ngöôøi gaàn guõi baïn laønh coù trí tueä seõ giuùp cho thaân taâm ngöôøi aáy ñeàu thanh tònh. Ñoù goïi laø baäc Tröôïng phu chaân thaät, hieàn thieän. Toâi töøng nghe: Thuôû xöa, coù thaày Tyø-kheo theo thöù lôùp khaát thöïc, ñeán nhaø moät vò ñaïi Baø-la-moân. Luùc gaëp thaày Tyø-kheo kia roài, thì trong nhaø cuûa ñaïi Baø-la-moân bao nhieâu nhaø cöûa, coät keøo ñeàu bò gaõy ñoå, vaïi nöôùc nöùt beå, traâu boø ñöùt daây chaïy töù tung. Vò Baø-la-moân noùi: –Chaúng bieát ñaây laø ñieàu khoâng laønh gì! Chæ coù ngöôøi khoâng toát vaøo nhaø ta môùi coù hieän töôïng kyø quaùi nhö theá. Thaày Tyø-kheo nghe vaäy lieàn ñaùp: –OÂng coù thaáy trong nhaø oâng nhöõng ñöùa treû gaày coøm bò buïng tröôùng, maët maøy phuø thuûng chaêng? Vò Baø-la-moân noùi: –Toâi ñaõ thaáy töø tröôùc roài. Vò Tyø-kheo lieàn noùi: –Trong nhaø oâng coù con quyû Daï-xoa nöông naùu ñeå nuoát tinh khí ngöôøi. Vì theá laøm cho caùc ñöùa treû trong nhaø naøy coù nhöõng chöùng beänh nhö vaäy. Nay, quyû Daï-xoa vì sôï ta neân chaïy troán, laøm cho coät keøo gaõy ñoå, vaïi nöôùc trong nhaø oâng bò nöùt beå vaø traâu boø bò ñöùt daây suùt chuoàng. Vò Baø-la-moân hoûi: –OÂng coù oai löïc gì? Tyø-kheo ñaùp: –Ta nhôø gaàn guõi giaùo phaùp Ñöùc Nhö Lai môùi coù oai löïc naøy vaø laøm cho quyû Daïxoa khieáp sôï nhö vaäy. Ngöôøi Baø-la-moân laïi hoûi: –Theá naøo laø giaùo phaùp cuûa Nhö Lai ? Baáy giôø vò Tyø-kheo laàn löôït noùi veà nhöõng lôøi daïy raên trong Phaät phaùp khieán cho vôï choàng vò Baø-la-moân nghe xong, taâm yù giaûi ngoä, chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn. Vò Baø-la-moân lieàn noùi keä: Laønh thay! Baäc ñöùc cao Kheùo noùi phaùp chaân thaät Lôøi Phaät loït vaøo tai Ñi vaøo nhaø taâm con Khieán nhaø con an oån. Xin che chôû cho con Hoâm nay con cuùi xin Nghe ít ñieàu con noùi:

Phaù nhaø taâm cuûa con
Beû gaõy xaø ngu si
Kheùo vì con xua ñuoåi
Daï-xoa nuoát coâng ñöùc
Tröø La-saùt taø kieán.
Vaïi meâ laàm, troäm cöôùp
Nöôùc thaân kieán ñaày traøn
Nay ñaõ bò phaù vôõ,
Ngheù khôø chaïy töù tung
Keùo döùt daây voâ minh
Caùc vieäc vöøa thaáy qua
Ñeàu gom ñuû trong con.
Caùc saéc gioáng nhö göông
Hình boùng hieän trong ñoù

Sinh töû töø voâ thæ
Chöa töøng coù vieäc naøy!
Nay con nhôø aân thaày
Môùi bieát boán Thaùnh ñeá
Ñöôïc gaëp thieän tri thöùc
Ñuû duyeân gaëp gôõ nhau
Döùt tham trong taâm con
Tröø quyû trong nhaø con.
Ñaõ truyeàn laâu ôû ñôøi
Boán Vi-ñaø noùi raèng:
Neân cuùng teá thaät lôùn
Caùc thöù vaät trang nghieâm
Ñaày ñuû ôû treân ñaøn,
Caùc soâng lôùn haèng haø
Taém goäi tröø toäi loãi
Mau ñöôïc sinh coõi trôøi
Con tu haønh xöa nay
Chöa töøng ñöôïc quaû baùo
Nhöng con khoâng theå bieát
Chaéc chaén ñöôïc hay khoâng!
Cuùng teá vaø taém goäi
Khoâng baèng gaàn baïn laønh
Nay con gaàn baïn laønh
Môùi ñöôïc quaû chöùng naøy
Khoâng sinh vaø khoâng cheát
Giaûi thoaùt ñeán Nieát-baøn
Lìa haún nôi sôï haõi.
Chaúng phaûi caàu cuûa baùu
Nöông oai theá cuûa vua
Nhaûy vöïc, thaân nöôùng löûa,
Trôøi muøa ñoâng laïnh buoát
AÙo moûng giaù reùt thaân,
Khi muøa haï noùng böùc
Nöôùng thaân naêm nguoàn nhieät,
Löûa noùng vaø gai goùc
Naèm nguû ôû treân ñoù,
Vöôït nuùi, qua bieån roäng
Teá löûa vaø ñoïc chuù
Nhöõng khoå haïnh nhö vaäy

Khoâng theå ñöôïc Nieát-baøn.
Chæ coù tu thieàn trí
Giôùi, vaên vaø tinh chuyeân
Nhöõng phaùp söï nhö vaäy
Töø ñaâu maø ñaït ñöôïc
AÉt nhôø thieän tri thöùc
Sau môùi ñöôïc ñaày ñuû.

CHÖÔNG 24 Neáu ngöôøi laøm ñieàu aùc ñaùng lyù phaûi ñoïa vaøo ñòa nguïc, nhöng gaëp Thieän tri thöùc, hoï coù theå tieâu tröø toäi loãi, ñöôïc sinh leân coõi trôøi, coõi ngöôøi. Toâi töøng nghe: Thuôû xöa, coù ngöôøi teân Ba-ca-lôïi, ñeán vuøng trung thoå nöôùc Thieân truùc. Baáy giôø vua nöôùc Thieân truùc lieàn cho ngöôøi ñoù laøm tröôûng laøng. Luùc aáy, trong laøng nhieàu vò Baø- la-moân coù ngöôøi gaàn guõi, hoï noùi cho tröôûng laøng nghe veà saùch La-ma-dieân. Laïi saùch Baø-la-tha cho raèng: Ngöôøi cheát nôi chieán tröôøng seõ ñöôïc sinh leân coõi trôøi. Ngöôøi nhaûy vaøo löûa cheát cuõng ñöôïc sinh leân trôøi. Laïi keå nhieàu thöù khoaùi laïc treân coõi trôøi. Vaên chöông nhöõng thöù saùch naøy raát hay vaø boùng baåy, khieán cho oâng tröôûng laøng nghe xong, taâm yù rung ñoäng nghó raèng: “Chaéc chaén laø coù vieäc aáy”. OÂng ñaøo moät caùi hoá löûa chaát ñaày cuûi thôm vaø cho môøi caùc Baø-la-moân ñeán. Moïi ngöôøi nhoùm hoïp ñeán choã hoäi. Luùc oâng tröôûng laøng saép nhaûy vaøo löûa, oâng ta coù quen moät thaày Tyø-kheo hoï Thích. Thaày Tyø-kheo ñeán nhaø tröôûng laøng, thaáy trong nhaø oâng trang hoaøng, söûa soaïn nhieàu thöù. Thaày Tyø-kheo hoûi: –OÂng muoán laøm gì? Vò tröôûng laøng ñaùp: –Toâi muoán sinh leân coõi trôøi. Vò Tyø-kheo hoûi: –Laøm sao oâng ñi ñöôïc? –Toâi nhaûy xuoáng hoá löûa seõ ñöôïc sinh leân coõi trôøi ngay. Thaày Tyø-kheo laïi hoûi: –OÂng coù bieát ñöôøng leân trôøi chaêng? OÂng ta traû lôøi: –Toâi khoâng bieát. Vò Tyø-kheo noùi: –Neáu oâng khoâng bieát thì laøm sao ñi ñöôïc? Khi oâng ñi töø moät ngoâi laøng naøy ñeán moät ngoâi laøng khaùc coøn caàn coù ngöôøi chæ daãn môùi bieát ñöôøng, huoáng gì con ñöôøng leân

trôøi xa xaêm dieäu vôïi, phaûi maát ba traêm ba möôi saùu vaïn daëm môùi leân ñeán taàng trôøi Ñaolôïi. Neáu khoâng coù ngöôøi daãn ñöôøng, laøm sao coù theå ñeán ñöôïc coõi trôøi kia? Neáu treân coõi trôøi laø vui thì sao vò Thöôïng toïa Baø-la-moân kia tuoåi ñaõ giaø laïi ngheøo thieáu taøi vaät, vôï oâng cuõng giaø vaø maët muõi xaáu xí, coù gì ñeå maø öa thích, laïi khoâng daãn vôï cuøng leân coõi trôøi? Baáy giôø vò tröôûng laøng nghe thaày Tyø-kheo noùi, beøn nghó: “Neáu nhaûy vaøo haàm löûa ñöôïc sinh leân coõi trôøi thì taïi sao ngöôøi Baø-la-moân kia khoâng cuøng ñi vôùi ta? Vì sao? Vì Baø-la-moân kia ñang soáng trong caûnh ngheøo naøn khoán khoå, ñaâu coù gì ñaùng öa tieác. Ñaùng leõ oâng ta neân boû caûnh khoå naøy ñeå ñeán coõi trôøi an vui kia. Neáu oâng ta khoâng ñi töùc laø muoán löøa doái vaø muoán gieát haïi ta”. Nghó xong, vò tröôûng laøng lieàn tieán ñeán naém tay vò Thöôïng toïa Baø-la-moân ñònh cuøng nhaûy vaøo löûa ñeå ñöôïc sinh leân coõi trôøi, nhöng ngöôøi Baø-la-moân ghì laïi khoâng chòu ñi. Vì sao? Vì nhöõng ngöôøi

Baø-la-moân naøy chæ vì tieàn cuûa maø ñeán choã hoäi naøy. OÂng tröôûng laøng thaáy ngöôøi Baø-la-moân naøy khoâng muoán nhaûy vaøo löûa, beøn noùi keä: Nghe noùi treân coõi trôøi Thuù vui khoâng keå heát Thaáy cuûa sinh tham ñaém Nhìn Ñoâng maø queân Taây. Ñem taát caû nhöõng vaät Coù ñöôïc ôû trong nhaø Saùnh vôùi vaät coõi trôøi Cuõng nhö ñem haït caûi Saùnh vôùi ngoïn nuùi Thaùi. Neáu ngöôøi soáng ít muoán Taâm khoâng heà tham ñaém. Nay toâi xeùt thaáy oâng Löûa tham ñaém haãy höøng Neáu khoâng duøng phuï nöõ Troâng giöõ vôï xaáu giaø Maø ñeán nôi hoäi naøy Vì tham caàu tieàn cuûa Ñeå cung caáp gia ñình, Hoaëc yeâu meán con caùi Khoâng muoán sinh coõi trôøi. Tính söùc sinh Thieân kia Giuùp con oâng quaù ñuû Khoâng bieát ñöôøng leân trôøi Vì sao khieán toâi ñi? Neáu bieát ñöôøng leân trôøi Sao khöïng laïi khoâng ñi Sao laïi thích daïy ngöôøi Muoán cho ta vaøo löûa? Hoaëc tham taøi saûn ta Muoán ñöôïc chia laáy duøng. Vì sao khoâng thöông xoùt

Quaù khoå môùi nhö vaäy
Hoaëc do oaùn ñôøi tröôùc
Haún laø nhieàu doái gian.
Laøm baïn vôùi thaàn cheát
Khuyeân ta sinh coõi trôøi
Ñöa ta veà coõi cheát
EÙp buoäc ta vaøo löûa,
Daïy ngöôøi xa gia ñình
Tu haønh phaùp khoå haïnh
Nhaûy xuoáng vöïc, vaøo löûa
Nhòn ñoùi chaúng uoáng aên
Xeùt yù chæ lôøi daïy
Muoán gia moân chaám döùt.
Caùc Baø-la-moân naøy
Öa laøm vieäc saùt haïi
Theá neân ta lìa boû
Trôû veà nöông phaùp Phaät.
Phaùp Phaät ñaïi Töø bi
Khoâng toån haïi chuùng sinh
Löûa lôùn ñoát röøng nuùi
Höôu nai ñeàu troán chaïy
Do vì yeâu taùnh maïng
Tìm kieám nôi maùt meû
Nay ta cuõng nhö vaäy
Chaân thaønh mong cöùu giuùp.

Baáy giôø thaày Tyø-kheo thaáy taâm cuûa Ba-ca-lôïi ñaõ chaùn boû caùc Baø-la-moân vaø raát kính tin Tam baûo, beøn khen ngôïi:

–Laønh thay! Laønh thay! OÂng laø ngöôøi laáy trí tueä laøm sinh maïng. Hoâm nay oâng môùi ñuùng laø ñang ñi treân con ñöôøng veà coõi trôøi.
Thaày noùi keä:
Lôøi Phaät ñeán coõi trôøi
Vaø ñeán ñöôøng giaûi thoaùt
Lôøi naøy chaéc chaén ñeán
Giöõa chöøng chaúng sai laàm.
Nhaát Thieát Trí daïy ñaïo
Töôùng roäng löôïc khaùc nhau
Lôøi chaân thaät voâ haïi
Thí haøng phuïc caùc caên.
Ñaïo naøy vaø Thieân ñaïo
Chaúng haønh caùc khoå haïnh
Nhaûy vöïc, vaøo löûa thaûy
Ñieàu naøy chính thaät laø
Duyeân ñöa ñeán söï cheát
Chaúng phaûi nhaân giaûi thoaùt.
Thuôû xöa ngöôøi soáng laâu
Chö Tieân cuõng soáng laâu
Vì nhaøm chaùn thaân naøy
Khoâng muoán ôû ñôøi laâu
Sôùm tu caùc thieàn ñònh
Döùt buoäc raøng coõi Duïc,
Töï bieát boû thaân naøy
AÉt sinh leân coõi Phaïm
Khoâng do ñoù maát maïng
Nhaûy xuoáng vöïc, vaøo löûa
Do ñoù bò maát maïng.
Ñöôïc sinh leân coõi Phaïm
Thieàn ñònh döùt laäu keát
Ñöôïc sinh leân coõi Phaïm
Khoâng do nhaûy vöïc, löûa
Ñöôïc sinh leân coõi trôøi
Kia coù Tieân ñoàng baïn
Duøng maét trôøi quaùn saùt
Cheát vaäy sinh veà ñaâu?
Thaáy sinh coõi trôøi Phaïm
Tröôùc thaáy nhaûy vöïc cheát.
Cho raèng sinh coõi trôøi

Keû ngu khaùc khoâng thaáy
Töôûng raèng nhaûy vöïc löûa
Ñöôïc sinh leân coõi Phaïm
Neân sinh taø kieán laàm.
Caùc Baø-la-moân khaùc
Ngu si khoâng trí tueä
Chaúng quaùn, tu thieàn ñònh
Döùt boû caùc keát söû
Chæ thaáy nhaûy vöïc, löûa
Cho raèng ñöôïc sinh Thieân.
Do hoaëc ñieân ñaûo naøy
Soaïn ra caùc kinh luaän
Keû ngu ñeàu tin nhaän
Nhaûy xuoáng vöïc, vaøo löûa.
Ngöôøi trí kheùo quaùn saùt
Boû vieäc ñoù khoâng laøm
Tu haønh caùc phaùp laønh
Laáy laøm Nhaân, Thieân ñaïo.
Nhaûy vöïc vaøo löûa thaûy
Chaúng phaûi tu haïnh laønh
Maø ñöôïc thoaùt söï cheát
Chaúng phaûi nhaân sinh Thieân.
Thaân taâm nöông phaùp Phaät
Ñoù laø ñaïo Nieát-baøn
Theo ngoaïi ñaïo laøm gì
Luoáng khoå, khoâng keát quaû
Khuaáy nöôùc mong ñeà-hoà
Nhoïc nhaèn nhöng khoâng ñöôïc!

CHÖÔNG 25

Ngöôøi tu haïnh boá thí traùnh khoûi ñöôïc taùm thöù tai aùch. Neáu ai caát chöùa cuûa caûi, vaät baùu thì gaëp nhieàu tai aùch. Ngöôøi hieåu bieát tu haïnh boá thí thaät laø beàn chaéc.

Toâi töøng nghe:

Thuôû xöa, coù moät vò vua traùch phaït moät ngöôøi thöông buoân:

–Haõy vieát tôø trình cho ta veà taát caû taøi saûn cuûa ngöôi coù.

Ngöôøi thöông buoân trôû veà nhaø suy nghó: “Ta haõy ñem nhöõng vaät ñaõ boá thí töø tröôùc ñeán nay töø vieäc boá thí cho nhöõng keû aên xin moät böõa aên, cho ñeán taát caû nhöõng thöïc phaåm rau ñaäu, maø ta ñaõ boá thí cho chim choùc vaø muoân thuù ghi vaøo tôø trình daâng vua”.

Nhaø vua xem xong lieàn hoûi:
–Nhöõng chuyeän nhö theá ngöôi ghi cheùp laïi laøm gì?
Ngöôøi ñi buoân ñaùp:
–Tröôùc ñaây ñaïi vöông coù ra leänh: Toâi phaûi laøm tôø trình taát caû cuûa caûi, taøi saûn cuûa toâi coù cho ngaøi xem, maø taøi saûn cuûa toâi laø nhöõng thöù ghi trong tôø trình naøy ñaây.
OÂng noùi keä:
Taøi saûn cuûa naêm nhaø
Nay ñeàu ôû trong nhaø
Nhöõng gì ghi trong ñieäp
Khoâng ai chieám ñoaït ñöôïc,
Caùc vaät ghi trong ñieäp
Giaëc, vua vaø nöôùc, löûa
Ñeàu khoâng xaâm phaïm ñöôïc.
Duø baûy maët trôøi moïc
Tu-di vaø bieån lôùn
Taát caû ñeàu tan chaûy
Nhöõng vaät boá thí aáy
Khoâng bò ñoát chuùt naøo.
Tieàn taøi gôûi cha meï
Anh em vaø chò em
Taát caû caùc baïn thaân
Thaûy ñeàu seõ maát ñi
Chæ coù vaät boá thí
Khoâng bao giôø hao maát.
Thí laø boû vaøo kho
Ñôøi ñôøi maõi theo ta
Thí laø baïn raát thaân
Chaúng ai phaù hoaïi ñöôïc.
Bieån lôùn ngheøo naøn kia
Thaät laø ñaùng sôï haõi
Thí laø thuyeàn vöõng chaéc
Chæ coù ngöôøi boá thí
Ñöôïc qua ñeán bôø kia
Ta bieát quaû baùu thí
Cho neân noùi khoâng sôï.
Ñieäp naøy laø taøi saûn
Cuûa baùu coù trong nhaø
Laø thuoäc veà naêm nhaø

Theá neân khoâng daùm trình
Noùi laø thuoäc cuûa toâi.
Nhaø vua nghe keä sinh taâm vui möøng, khen ngôïi:
–Laønh thay! Ngöôi xöùng ñaùng laø ngöôøi cao ñeïp. Nay, ta khoâng duøng cuûa caûi nhaø ngöôi. Nhö lôøi ngöôi noùi, boá thí chính laø taøi saûn cuûa ngöôi, coøn nhöõng taøi saûn khaùc ñeàu laø cuûa chung.
Khi ñoù vua lieàn noùi keä:
Neáu ngöôøi haønh boá thí
Töï tay mình trao cho
Neân phaùt taâm vui möøng
Chôù sinh yù aên naên
Theá neân ñôøi vò lai
Sinh trôøi, ngöôøi höôûng vui.
Taát caû caùc taøi vaät
Maét thaáy laø cuûa mình
Phaân taùn thuoäc naêm nhaø
Neáu khoâng voäi cho ngay
Thì khoâng ai xaâm ñoaït.
Neáu keo kieät khoâng thí
Cuoái cuøng bò ngöôøi ñoaït
Hieän taïi bò tieáng xaáu
Ñôøi sau thöôøng ngheøo thieáu
Ñoù laø ngu si nhaát.
Thaáy nhaø cöûa cuûa ngöôøi
Cuøng taøi saûn cuûa hoï
Cheát ñi, ngöôøi khaùc höôûng
Moät chuùt chaúng mang theo
Maét thaáy vieäc nhö vaäy
Khoâng theå sinh chaùn gheùt.
Haõy mau boû cuûa caûi
Vì noù khoâng thuoäc ai
Chæ coù tu boá thí
Luùc cheát buoâng taát caû
Chaúng coù gì theo ta
Nhaát ñònh phaûi lìa boû
Nhöng khoâng mong baùo thí
Vì thaáy vieäc nhö vaäy
Ngöôøi trí neân boá thí.
Hai vieäc ñeàu goïi thí

Phaûi neân töï thí cho
Ñaøn-vieät nhö voi lôùn
Beán bôø doøng thôm chaûy
Ñaøn-vieät hieåu bieát aáy
Lôïi ích coâng ñöùc ñaày
Ñöôïc ngöôøi ñôøi khen ngôïi.
Keû nhieàu cuûa boûn seûn
Bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi
Hoaëc ngöôøi coù tieàn taøi
Thaáy keû xin ngoaûnh maët
Tuy coù nhieàu cuûa baùu
Vaãn goïi ñoù ngheøo naøn.
Ngöôøi thí tuy khoå ngheøo
Vaãn ñöôïc goïi giaøu coù
San tham tuy nhieàu cuûa
Khoâng thoaùt khoûi hoïa ngheøo.
Ñaøn-vieät boá thí nöôùc
Röûa buïi tham trong taâm
Boûn xeûn khoâng quaû laønh
Daãn ñeán ñöôøng sinh töû
AÉt ñoïa hoá hieåm saâu,
Bao nhieâu caùc baùu vaät
Voi, ngöïa laãn traâu, deâ
Khi thöùc ñi, khí döùt
Taát caû ñeàu boû ñi
Saép cheát sinh khoå naõo
Vì vaäy, taâm quyeán luyeán
Sôï haõi, raát khoå naõo.
Ngöôøi tu thí khi cheát
Vui veû khoâng aên naên.
Tham ganh, ngöôøi trí cheâ
Ngöôøi thí, duø ngheøo, giaøu
Thöôøng ñöôïc söï vui söôùng
Boûn seûn nhö goø maû
Ngöôøi ñeàu muoán laùnh xa
Ngöôøi tham tuy coøn soáng
Cuõng ñoàng nhö ngaï quyû.
Boá thí ñöôïc ngôïi khen
Taát caû ñeàu toân kính

Ngöôøi hieåu bieát meán thöông
Qua ñôøi sinh coõi trôøi
Moïi ngöôøi ñeàu thöông mình
Vì sao khoâng boá thí?
Boá thí, laø baïn laønh
Tö löông toát ñeïp nhaát
Khoâng duøng xe ngöïa chôû
Taát caû nhöõng ngöôøi haàu,
Thí, kho baùu bieát ñi
Caàu noái beán ñôøi sau
Boá thí döùt caùc naïn
Naêm nhaø khoâng xaâm ñoaït
Coù ngöôøi naøo yeâu mình
Maø khoâng tu boá thí!
Neáu thí traêm ngaøn muoân
Ñôøi sau ñöôïc chuùt ít
Coøn phaûi tu boá thí
Huoáng hoà boá thí ít
Laïi ñöôïc phöôùc baùo nhieàu
Theá neân ngöôøi hieåu bieát
Haõy neân tu boá thí.

CHÖÔNG 26

Neáu ñöôïc nghe chaùnh phaùp thì coù theå côûi môû söï troùi buoäc. Toâi töøng nghe: Thuôû xöa, taïi nöôùc Ñöùc-xoa-thi-la, coù ngöôøi toäi kia bò nhoát trong Taêng phöôøng. Vaøo ban ñeâm, khi chuùng Taêng noùi phaùp, ngöôøi ñoù vaøo trong Taêng, theo thöù töï ngoài nghe phaùp. Coù moät vò Tyø-kheo giaûng kinh Sinh Töû Thuaän Nghòch. Kinh ghi: “Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Ngöôøi phaøm ngu khoâng nghe chaùnh phaùp, khoâng bieát saéc, khoâng bieát saéc taäp, khoâng bieát saéc vò, khoâng bieát tai haïi cuûa saéc, khoâng bieát thoaùt khoûi saéc, khoâng bieát nhaøm chaùn saéc. Taát caû chuùng sinh nhö thaät khoâng bieát tai haïi loãi laàm nhö theá. Neáu bò saéc troùi buoäc, môùi ñuùng thaät laø bò troùi buoäc. Sao goïi laø saéc troùi buoäc? Ñoù laø nhìn ngaém söï xinh ñeïp goïi laø saéc troùi buoäc. Ngöôøi bò saéc troùi buoäc töùc laø trong taâm ñeàu bò troùi buoäc. Saéc naøy ôû trong sinh töû khoâng bieát coäi goác, doøng soâng sinh töû meânh moâng chaúng bieát nôi naøo laø bôø beán. Khoâng bieát thoaùt khoûi sinh töû, soáng trong sinh töû bò nhöõng söï buoäc raøng troùi buoäc thaân ñôøi naøy cho ñeán caû ñôøi sau.” Khi aáy, ngöôøi toäi bò nhoát nghe thaày Tyø-kheo noùi phaùp naøy, suy nghó nghóa lyù, ghi nhôù khoâng queân vaø ñoïc tuïng thoâng suoát. Moät hoâm, nhaø vua sai ngöôøi môû troùi cho oâng ta. Taát caû baø con baïn beø nghe tin ñeàu ñeán thaêm vieáng, hoûi han, chuùc möøng oâng ñöôïc ñöôïc thoaùt khoûi söï giam caàm. OÂng beøn noùi keä: Ngöôøi

thaáy toâi thoaùt toäi Thaêm hoûi sinh vui möøng Keû phaøm phu ngu si Buoäc raøng maõi chöa côûi, Saéc troùi buoäc phaøm phu Buoäc raøng caû naêm aám

Soáng raøng buoäc vaät chaát
Cheát cuõng coøn buoäc raøng
Ñôøi naøy ñeán ñôøi sau
Chöa bao giôø thoaùt khoûi
Trong luaân hoài troùi buoäc
Maõi maõi chòu töû sinh.
Toâi töø choã thaày kia
Nghe daïy lôøi nhö vaäy.
Toâi nghe lôøi naøy töø
Baäc Nhaát Thieát Chuûng Trí
Taát caû caùc keát söû
Chuùng raøng buoäc taâm toâi.
Nhö traâu bò aùch buoäc
Toâi cuõng bò nhö vaäy
Trong ñoù chöa giaûi thoaùt,
Laøm sao caùc vò laïi
Noùi ta ñöôïc thoaùt khoûi?
Moïi ngöôøi ñoái vôùi toâi
Neáu thaät loøng thöông nghó
Haõy ñeán gaëp ñöùc vua
Xin cho toâi xuaát gia,
Daáu veát chaùnh kieán hieän
Bôø kia söï vaéng laëng
Neáu laøm ñöôïc nhö theá
Môùi ñaùng goïi giaûi thoaùt.
Neáu toâi ñöôïc xuaát gia
Khoâng coøn söï raøng buoäc
Chaân thaät ñöôïc giaûi thoaùt.

Baáy giôø, baø con cuûa ngöôøi toäi nghe noùi nhö vaäy lieàn ñeán taâu nhaø vua, xin cho oâng ta xuaát gia. Sau khi xuaát gia, oâng sieâng naêng tu haønh, chöùng quaû A-la-haùn.

Moät ngöôøi bò nhoát nôi Taêng phöôøng, nhôø nghe ñöôïc giaùo phaùp maø coøn ñöôïc giaûi thoaùt, huoáng chi laø ngöôøi bình thöôøng nghe phaùp. Cho neân ngöôøi tu haønh ôû nôi naøo coù chuøa thaùp, haõy ñeán nghe phaùp.

CHÖÔNG 27

Con ngöôøi ñeán luùc beänh khoå nguy kòch thì lôøi noùi khoâng coøn giaù trò, maø coøn bò nhieàu söï choáng baùng. Theá neân vieäc gì laøm ñöôïc haõy neân laøm ngay.

Toâi töøng nghe: Thuôû xöa, phaùp vöông A-duïc bò beänh naëng, coù caùc vaät quyù ñeàu daâng cuùng heát cho chö Taêng. Nhaø vua laïi ñoøi caùc quan phaûi daâng nhöõng vaät quyù giaù, caùc quan khoâng chòu tuaân leänh, chæ ñöôïc nöûa quaû Am-ma-laëc muoán ñem daâng chö Taêng, nhaø vua nhoùm hoïp caùc quan vaên voõ laïi vaø baûo: –Ngay ngaøy hoâm nay ai laøm vua? Ngoân giaùo cuûa ai löu haønh?

Caùc quan ñaùp:

–Chæ coù ñaïi vöông môùi ñuû oai ñöùc thoáng laõnh khaép coõi Dieâm-phuø-ñeà, chæ lôøi noùi cuûa ngöôøi môùi ñöôïc thi haønh.

Vua noùi keä:

Khanh goïi ta laø vua
Leänh ta ñöôïc thöïc haønh
Khanh thuaän theo yù ta
Neân môùi noùi nhö vaäy.
Caùc khanh noùi lôøi naøy
Ñeàu laø lôøi khoâng thaät
Lôøi ta heát hieäu löïc
Taát caû khoâng töï do,
Chæ coù nöûa quaû naøy
Laø thuoäc quyeàn cuûa ta
Giaøu sang thaät bæ oåi
Than oâi! Haõy töï traùch.
Ví nhö nöôùc thaùc geành
Tuoân mau, khoâng taïm döøng
Ta tuy laø laøm vua
Boãng nhieân bò ngheøo naøn
Ñôøi sôï söï baàn cuøng
Ta laïi ngheøo mau quaù.

Noùi keä xong, nhaø vua khen ngôïi lôøi Theá Toân daïy laø chaân thaät khoâng luoáng doái.

Nhaø vua laïi noùi keä:

Giaøu sang tuy röïc rôõ
Nhöng roài seõ suy dieät
Ngöôøi sang giaøu ít vui
Ñôøi suy dieät theâm aùc
Lôøi naøy khoâng luoáng doái
Do Ñöùc Cuø-ñaøm daïy.
Nhö nhöõng ngaøy tröôùc ñaây
Ta coù noùi ñieàu gì
Taâm nghó roài môùi noùi

Lôøi aét khoâng ñoïa laïc
Quyû thaàn ñeàu vaâng leänh
Khaép trong boán bieån lôùn
Ngöôøi nghe ñeàu laõnh thoï
Khoâng ngöôøi naøo traùi nghòch,
Nhö soâng bao nuùi lôùn
Nöôùc voït voøng trôû laïi
Suy baïi nhö nuùi lôùn
Ngaên khoâng cho ta ñi.
Xöa ta daïy ñieàu gì
Khoâng ai daùm traùi lôøi
Chöa töøng coù gian aùc
Keû giaëc khoâng choáng cöï
Uy traøn ngaäp khaép coõi
Khoâng theå traùi nghòch ta
Trai gaùi vaø lôùn nhoû
Ai ai cuõng kính vaâng.
Neáu coù keû traùi lôøi
Ta ñeàu haøng phuïc hoï,
Ngöôøi naøo gaëp naïn khoå
Ta an uûi cöùu giuùp,
Beänh taät vaø ñoùi ngheøo
Ta ñeàu chöõa trò heát.
Giôø phöôùc ñöùc ñaõ heát
Ngheøo naøn boãng nhieân ñeán
Khoán khoå nhö theá naøy
Ta laø vua A-duïc
Sao gaëp khoå nhö theá!
Nhö caây A-du-ca
Bò chaët reã cho cheát
Hoa, quaû vaø nhaùnh, laù
Taát caû ñeàu heùo khoâ
Giôø ta cuõng nhö vaäy.
Giaøu sang nhö huyeãn hoùa chaúng toàn taïi daøi laâu. Nhaø vua nhìn sang vò thaày thuoác
noùi:
–Than oâi! Giaøu sang laø teân cöôùp ñoäc aùc gioáng nhö saám chôùp, nhö ñoám löûa choùng taøn, nhö tai voi phe phaåy khoâng ngöøng, nhö löôõi raén le ra thuït vaøo khoâng döùt, cuõng nhö söông mai tan bieán khi aùnh maët trôøi leân. Ta coù nghe ngöôøi khaùc noùi keä raèng:

Lôïi giaøu sang khoù döøng
Xoân xao chaúng taïm ngöng
Ngöôøi trí neân kheùo bieát
Khoâng kieâu maïn, buoâng lung.
Ñôøi naøy vaø ñôøi sau
Haõy neân caàu töï lôïi
Neáu nhö ñöôïc giaøu sang
Tuy bo bo coá giöõ
Traêm caùch cuõng tieâu tan.
Ñang treân ñöôøng giaøu sang
Nhö raén boø quanh co
Neáu ngöôøi kheùo quaùn saùt
Khi mình coøn khoûe maïnh
Neân mau laøm phöôùc ñöùc
Neáu laïi bò beänh khoå
Taâm neân tu vieäc phöôùc.
Ñöøng quan troïng hình haøi
Keû thaân thuoäc trong nhaø
Bieát raèng mình phaûi cheát
Tuy mình coù taøi vaät
Khoâng ñöôïc thí töï taïi
Thì tieàn taøi ích gì!
Ñöôïc gaëp nôi ruoäng phöôùc
Haõy mau boá thí cho
Neáu khi thaân maïnh khoûe
Vaø luùc ñaõ beänh khoå
Neân thöôøng tu boá thí
Nhö nhau coù khaùc gì!
Nhöng caùc taøi vaät naøy
Chæ tai hoïa maø thoâi
Neáu khi maïng saép cheát
Vôï con vaø thaân thích
Tuy taøi saûn cuûa ta
Muoán ñem ra ban boá
Laïi giöõ chaúng chòu cho
Nguy aùch trong phuùt choác
YÙ nguyeän khoâng ñaït ñöôïc.
Baáy giôø, vua A-duïc toùc tai roái tung, khoaùc chieác aùo caùu baån, loâi thoâi leách theách, thaân theå gaày goø, run raåy hôi thôû khoø kheø. OÂng höôùng veà choã

Ñöùc Nhö Lai nhaäp Nieát-baøn coá gaéng chaép tay nhôù nghó coâng ñöùc Phaät, nöôùc maét tuoân rôi vaø noùi keä:

Giôø chaép tay höôùng Phaät
Nhöõng ngaøy cuoái cuûa con
Phaät daïy: Ba khoâng beàn
Ñoåi thaønh ba phaùp beàn
Giôø con xin chaép tay
Ñeå ñoåi phaùp beàn chaéc,
Cuõng nhö nuùi ñaù chaûy
Mong laáy ñöôïc vaøng roøng
Ñoái taøi vaät khoâng beàn
Ngaøy ñeâm laáy phaùp beàn.
Giôø con coù phöôùc lôïi gì
Xin daâng Ñaáng Toái Thöôïng
Phöôùc nghieäp naøy cuûa con
Khoâng mong ngoâi Ñeá Thích
Vaø quaû baùo coõi Phaïm
Huoáng laøm vua Dieâm-phuø,
Ñem quaû boá thí naøy
Cuøng vôùi taâm kính tin
Nguyeän ñöôïc taâm töï taïi
Khoâng ai caét ñöùt ñöôïc
Ñaéc thanh tònh voâ caáu
Döùt haún caùc khoå ñau.

Vua A-du-ca muoán daâng cuùng nöûa quaû Am-ma-laëc leân cho chö Taêng, lieàn goïi moät ngöôøi ñöùng gaàn ñoù baûo:

–Ngöôi coù nhôù coâng nuoâi döôõng cuûa ta khi tröôùc chaêng? Baáy giôø ngöôi haõy nhôù laáy lôøi daïy cuoái cuøng cuûa ta, haõy daâng cuùng nöûa quaû Am-ma-laëc naøy leân chö Taêng chuøa Keâñaàu-maït vaø noùi teân ta laø vua A-du-ca, giôø phuùt cuoái cuøng xin ñaûnh leã döôùi chaân Tyø-kheo Taêng vaø thöa lôøi ta raèng: Keû nôi coõi Dieâm-phuø-ñeà ñöôïc töï taïi, nay quaû baùo suy taøn khoâng coøn naêng löïc töï taïi, chæ coøn laøm chuû nöûa quaû xoaøi naøy maø thoâi. Cuùi xin chö Taêng thöông xoùt nhaän ta cuùng döôøng nöûa quaû xoaøi cuoái cuøng, khieán ta ñôøi sau ñöôïc quaû baùo roäng lôùn. Mong raèng nhöõng ngöôøi khaùc ñöøng nhö ta giôø phuùt saép laâm chung maø khoâng ñöôïc töï taïi. Söù giaû vaâng leänh vua, ñem nöûa quaû Am-ma-laëc ñeán Taêng phöôøng, thænh taát caû chö Taêng nhoùm hoïp vaø ñaûnh leã döôùi chaân caùc thaày roài cung kính chaép tay baïch: –Vua A-du-ca xin ñaûnh leã döôùi chaân chö Taêng. Thöa xong, oâng ta nöôùc maét ñaàm ñìa, ngeïn ngaøo khoâng noùi neân lôøi, daâng nöûa quaû xoaøi leân chö Taêng vaø noùi keä: Moät loïng che trôøi ñaát Leänh ban moïi nôi theo Ví maët trôøi giöõa tröa AÙnh naéng nung nôi nôi

Phöôùc nghieäp ñaõ tieâu tan Suy suïp boãng ñeán nôi Bò nghieäp baùo doái gaït Suy taøn maát vinh hoa, Nhö maët trôøi saép laën Tín taâm cung kính leã Laïi daâng nöûa quaû naøy Leân cuùng döôøng chö Taêng Noùi leân söï voâ thöôøng Giaøu sang ñeàu bieán ñoåi. Baáy giôø, caùc Thöôïng toïa nghe keä xong, ñoãng loøng thöông xoùt, xuùc caûm, nhaän nöûa quaû xoaøi vaø ñem trình vôùi ñaïi chuùng, noùi: –Giôø ñaây, chuùng ta haõy sinh taâm nhaøm chaùn lìa boû. Trong kinh, Ñöùc Phaät, Ñaáng Baø-giaø-baø coù daïy nhö vaày: Thaáy ngöôøi khaùc suy yeáu, hoïa hoaïn, haõy neân sinh nhaøm chaùn, xa lìa. Nhöõng ngöôøi coù söï nhaän thöùc, khi thaáy, ai maø khoâng thöông xoùt vaø sinh taâm nhaøm chaùn. Thöôïng toïa lieàn noùi keä: Ngöôøi haêng haùi boá thí Hôn heát trong caùc vua Voi lôùn trong moïi loaøi Teân laø A-du-ca Giaøu nhaát coõi Dieâm-phuø Taát caû ñeàu nhö yù Hoâm nay bò caùc quan Caûn ngaên, khoâng töï taïi Taát caû ñeàu caám ñoaùn Chæ coøn nöûa quaû xoaøi Ñöôïc coù quyeàn laøm chuû

Cuùng döôøng leân ñaïi chuùng. Raát giaøu coù roäng lôùn Taát caû ñöôïc töï taïi Sinh ra taâm töï cao Hoâm nay ñaâu coøn nöõa Keû ngu neân xem ñaây Haõy mau söûa taâm mình Giaøu sang khoâng toàn taïi Chæ coù nöûa quaû xoaøi Khieán caùc thaày Tyø-kheo Ñeàu sinh taâm nhaøm chaùn. Vò Thöôïng toïa baûo boû nöûa quaû Am-ma-laëc naøy vaøo moùn canh cuûa chö Taêng roài noùi: –Ñaây laø söï cuùng döôøng cuoái cuøng cuûa Ñaïi ñaøn-vieät vua A-duïc. Vì sao noùi taát caû taøi saûn giaøu coù naøy ñeàu khoâng beàn chaéc? Ñaây laø lyù do Ñöùc Phaät, Ñaáng Baø-giaø-baø ñaõ daïy: “Taøi vaät khoâng beàn chaéc ñoåi taøi vaät beàn chaéc. Thaân khoâng beàn chaéc ñoåi laïi thaân beàn chaéc. Maïng soáng khoâng beàn chaéc ñoåi laïi maïng soáng beàn chaéc.” Naøy ñaøn-vieät, haõy sinh taâm vui möøng, ñem taøi saûn khoâng beàn chaéc laøm tö löông cho mình ñeán ñôøi sau. Haõy thöôøng tu haïnh boá thí, chôù ñeå cho döùt maát.

CHÖÔNG 28 Neáu keû phaøm ngu khinh cheâ ngöôøi hieàn ñöùc, ngöôøi hieàn aáy khoâng bao giôø sinh taâm giaän töùc. Bò ngöôøi khaùc huûy baùng, maéng nhieác, ngöôøi hieàn vaãn noùi lôøi tuøy thuaän. Toâi töøng nghe: Thuôû xöa, coù moät ngöôøi baøy tieäc ñaõi khaùch taïi nhaø mình. Ngöôøi naøy laøm raát nhieàu voøng hoa ñeå taëng cho khaùch môøi. Moïi ngöôøi ñöôïc taëng voøng hoa ñeàu ñoäi leân ñaàu. Coù moät hieàn giaû raát ngheøo khoå tieàu tuïy, ñi vaøo giöõa tieäc. Khi ñöôïc ñaët voøng hoa oâng khoâng ñoäi leân ñaàu maø ñaët beân caïnh mình. Moïi ngöôøi ñeàu noùi: –Ngöôøi naøy ngheøo khoå, ñònh baùn voøng hoa naøy cho neân khoâng ñoäi leân ñaàu. Vò Öu-baø-taéc nghe hoï noùi nhö vaäy lieàn ñaùp: –Vaâng! Neáu khi toâi ñem baùn ñöôïc giaù raát cao, thì sau ñoù seõ ñem cuùng döôøng. OÂng lieàn noùi keä: Nhö Tu-man ngaøy xöa Voán chæ baùn moät hoa Trong chín möôi moát kieáp Höôûng vui söôùng coõi trôøi Thaân cuoái cuøng hoâm nay Ñöôïc an vui Nieát-baøn, Nhö coâ gaùi chaên boø Ñem hoa coû xaáu heøn Moïi ngöôøi khoâng öa thích Coâ gaùi baùn hoa naøy Ñöôïc sinh trôøi Ñao-lôïi,

Nhö coâ gaùi kia baùn
Nay toâi höôùng veà Phaät

Cuõng muoán baùn hoa naøy.
Phaùt ñöôïc taâm nhö vaäy
Ít coù raát khoù gaëp
Nhö ngöôøi baùn hoa naøy
Ba coõi khoâng ai baèng.
Baáy giôø, moïi ngöôøi hoûi Öu-baø-taéc:
–Ai boá thí ít maø ñöôïc phöôùc baùo lôùn?
Öu-baø-taéc ñaùp:
–Baây giôø, toâi seõ noùi cho quyù vò nghe veà phaùp laønh toát, beàn chaéc: khi voøng hoa heùo khoâ seõ bò vaát boû. Ñöùc Phaät xaû boû ngoâi vua nhö ngöôøi ta boû voøng hoa heùo khoâ.
OÂng noùi keä:
Phaät boû ngoâi Chuyeån luaân
Nhö boû voøng hoa heùo
Baûy hoa giaùc ñeïp taâm
Thanh tònh khoâng nhô baån
Trang ñieåm ñaõ ñaày ñuû
Ñaâu caàn duøng hoa naøy.
Nhöng toâi chuyeân nhaát taâm
Cuùng thaùp Phaät voøng hoa
Nay toâi baùn daâng Phaät
Theá gian khoâng ai baèng.
Ngöôøi buoân phaùp nhö theá
Khoâng bao giôø ngheøo cuøng
Vieäc baùn naøy cao toät
Goïi laø coù coâng ñöùc
Nay toâi ñem hoa naøy
Muoán ñeå cuùng döôøng thaùp.

CHÖÔNG 29

Thí nhö nhaø aûo thuaät duøng laáy thaân naøy laøm ñuû caùc troø chôi, coù coâng naêng laøm cho ngöôøi trí troâng thaáy lieàn ñöôïc giaûi ngoä. Toâi töøng nghe: Thuôû xöa, coù moät nhaø aûo thuaät coù taâm kính tin, öa meán Phaät phaùp, vaøo nuùi Truù aùm thieát trai cuùng döôøng chö Taêng. Cuùng döôøng xong, oâng laáy goã Thi-ñaø-la laøm thaønh moät coâ gaùi xinh ñeïp laï thöôøng. Tröôùc maët ñaïi chuùng, nhaø aûo thuaät oâm chaët coâ gaùi naøy maø hoân hít vaø haønh daâm vôùi coâ ta. Luùc ñoù caùc thaày Tyø-kheo thaáy vieäc naøy ñeàu giaän döõ, cheâ traùch: –Ngöôøi naøy khoâng bieát xaáu hoå, vieäc oâng ta laøm thaät laø bæ oåi, neáu bieát nhö theá, chuùng ta khoâng nhaän böõa cuùng döôøng cuûa oâng ta! Nhaø aûo thuaät haønh daâm xong, nghe caùc thaày Tyø-kheo cheâ bai quôû traùch, lieàn duøng

dao chaët coâ gaùi thaønh töøng ñoaïn. OÂng ta moùc maét, xeûo muõi, duøng nhieàu caùch taøn ñoäc ñeå gieát coâ gaùi. Caùc thaày Tyø-kheo thaáy vieäc naøy laïi sinh taâm giaän döõ, cheâ traùch naëng hôn luùc naõy. –Neáu chuùng ta bieát nhö theá, thaø laø uoáng thuoác ñoäc coøn hôn thoï nhaän söï cuùng döôøng cuûa oâng aáy. Luùc baáy giôø, nhaø aûo thuaät beøn noùi: –Luùc quyù thaày thaáy con haønh daâm lieàn toû ra giaän döõ, thaáy con döùt duïc vaø gieát coâ gaùi, quyù thaày laïi cheâ traùch. Con phaûi laøm theá naøo ñeå thôø phuïng chuùng Taêng ñaây? Caùc thaày Tyø-kheo nghe oâng noùi nhö vaäy boái roái, aùy naùy khoâng yeân vaø chaúng bieát noùi sao cho hôïp. Baáy giôø, nhaø aûo thuaät mang khuùc caây Thi-ñaø-la ñöa cho quyù thaày thaáy vaø chaép tay thöa: –Ngöôøi maø con haønh ñoäng vöøa roài chính laø khuùc caây naøy. Ñoái vôùi khuùc caây naøy laøm sao coù chuyeän daâm duïc vaø gieát haïi? Vì con muoán chö Taêng ñöôïc an thaân cho neân thieát trai cuùng döôøng. Vaø vì muoán laøm cho chö Taêng an taâm cho neân laøm ra troø aûo thuaät naøy. Xin quyù thaày cho pheùp con noùi: Chaúng leõ quyù thaày khoâng nghe trong kinh Ñöùc Phaät daïy: “Taát caû phaùp ñeàu nhö huyeãn hoùa”. Nay con vì muoán theå hieän lôøi Ñöùc Phaät daïy, neân laøm ra troø aûo thuaät naøy. Nhö caùi thaân huyeãn naøy khoâng coù tuoåi thoï, khoâng coù maïng soáng, neân bieát raèng do nhaø aûo thuaät vaän chuyeån caùi maùy khieán cho töôïng goã bieát nhìn ngoù, cuùi, ngöôùc, lieác ngoù, böôùc ñi hay döøng laïi, hoaëc noùi, hoaëc cöôøi… nhôø vieäc aáy maø chuùng ta bieát moät caùch saâu saéc raèng: “Thaân naøy thaät söï laø voâ ngaõ.” OÂng lieàn noùi keä: Tröôùc thaáy hình aûnh kia Töôûng töôïng sinh voïng hoaëc Nghó ñoù laø coâ gaùi Chìm vaøo löôùi aùi duïc Quaùn saùt saâu thaät hôn Bieát thaân ñeàu voâ ngaõ. Nhö nhaø aûo thuaät kia Duøng goã laøm coâ gaùi YÙ haønh nôi ñieân ñaûo Keû ngu cho chuùng sinh Ñoái troø aûo thuaät naøy Voïng töôûng laø trai gaùi. Ngöôøi trí kheùo quaùn saùt AÁm giôùi vaø caùc nhaäp Giaû hôïp thaønh chuùng sinh Moãi moãi ñeàu khaùc nhau Hoøa hôïp caùc phaàn laïi Taïo taùc ra caùc nghieäp. Caùc haønh khoâng nam, nöõ Cuõng chaúng coù thoï maïng Saéc duïc vaø mòn laùng Cöû chæ vaø nôi choán

Boán thöù duïc nhö theá
Xoay chuyeån taâm ngu daïi.
Nhaát Thieát Trí cuõng noùi
Huyeãn aûo doái theá gian
Nhö trong löôùi huyeãn kia
Hoùa thaønh caùc saéc töôïng
Löôùi sinh töû cuõng vaäy
Hieän naêm ñöôøng khaùc nhau
Buoàn vui vaø giaän döõ
Saàu naõo vaø ñaáu tranh
Caùc nhieãu loaïn nhö theá
Gioáng nhö quyû khaép thaân.
Taâm taïo taùc caùc nghieäp

Gioáng quyû kia khaùc gì
Töø taâm sinh ra gioù
Nhaân gioù gaây ra nghieäp
Chuùng sinh thaáy gaây nghieäp
Vaø caùc thöù saéc töôïng
Ñoái vôùi haønh nghieäp naøy
Sinh cöû chæ, hình saéc
Khoâng bieát choã phaûi döøng
Lieàn voïng töôûng chaáp ngaõ.
Thaân naøy laø boä maùy
Gaân, tuûy, toùc, da, thòt
Taát caû baêm saùu vaät
Hoøa hôïp laïi thaønh thaân,
Ngöôøi ngu chaáp chuùng sinh
Thaät ra khoâng chuû teå
Nhöng nhôø coù söùc gioù
Maø cuùi, ngöôùc, co, duoãi
Nhôø nöông töïa vaøo taâm
Maø sinh khôûi naêm thöùc
Nhöng maø taâm thöùc naøy
Nieäm nieäm ñeàu bieán dieät.
Keû ngu khôûi si giaùc
Chaáp thaân naøy coù ta
Khaåu nghieäp bao nhieâu loaïi
Thaân nghieäp cuõng baáy nhieâu.
Noùi cöôøi vaø cöû chæ
Thaûy ñeàu laø nhö huyeãn
Trong ñoù khoâng coù ngaõ
Vì khoâng coù chuû teå.
Phaùp luoáng doái nhö theá
Khoâng thoï, khoâng tri kieán
Voïng sinh khôûi töôûng töôïng
Vuøi laáp caùc phaøm phu. Nhö vieäc maø nhaø aûo thuaät kia ñaõ noùi, hoaøn toaøn chaân thaät khoâng khaùc. Khi aáy, caùc thaày Tyø-kheo nghe xong ñeàu ñöôïc Kieán ñeá. Theá môùi bieát raèng, caùc phaùp ñeàu nhö huyeãn. Ngöôøi naøo bieát ñöôïc ñieàu ñoù thì döùt boû ñöôïc coäi goác caùc haønh.

CHÖÔNG 30

Veà boá thí, giöõ giôùi vaø baøn luaän söï caïn thaáp cuûa vaán ñeà naøy, ngöôøi coù caên laønh thuaàn thuïc seõ öa thích phaùp saâu xa. Toâi töøng nghe: Thuôû xöa, khi

vua A-duïc môùi phaùt tín taâm, thöôøng thænh chö Taêng vaøo cung cuùng döôøng, haèng ngaøy nghe phaùp. Nhaø vua ra leäng giaêng maøn, tröôùng ñeå che chaén caùc phuï nöõ khi hoï nghe phaùp. Caùc thaày Tyø-kheo noùi phaùp cho laø phuï nöõ phaàn nhieàu ñaém meâ khoaùi laïc treân ñôøi, neân chæ khen ngôïi phaùp boá thí, trì giôùi cho hoï nghe maø thoâi. Coù moät kyõ nöõ caên laønh ñôøi tröôùc ñaõ thuaàn thuïc, naøng khoâng sôï vua seõ baét toäi, lieàn veùn maøn, ñeán choã thaày Tyø-kheo baïch: –Nhöõng ñieàu Ñöùc Phaät daïy chæ coù phaùp boá thí vaø trì giôùi, khoâng coøn phaùp naøo khaùc sao? Thaày Tyø-kheo ñaùp: –Naøy coâ, vì yù toâi khoâng cho raèng coù nhöõng ngöôøi lôïi caên nhö vaäy cho neân môùi noùi nhö theá. Neáu coâ muoán nghe phaùp, toâi seõ noùi cho coâ nghe giaùo phaùp saâu xa hôn. Thaày Tyø-kheo baûo coâ gaùi: –Ñöùc Phaät daïy giaùo phaùp maø caû theá gian chöa töøng nghe, ñoù laø phaùp Töù ñeá. Thaày Tyø-kheo lieàn giaûi thích cho coâ gaùi nghe. Nghe xong, coâ gaùi lieàn chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn. Baáy giôø coâ gaùi noùi: –Tuy traùi pheùp vua nhöng ta ñöôïc lôïi ích lôùn. Coâ lieàn noùi keä: Nghe giaûng boán Chaân ñeá Phaùp nhaõn tònh voâ caáu Ñem maïng mong manh naøy Ñoåi maïng beàn phaùp Phaät. Duø bò vua coõi ngöôøi Giôø ñeán gieát cheát ta Ta ñaõ ñöôïc Tueä maïng Taâm khoâng heà aên naên. Khi aáy, caùc cung nhaân thaáy ngöôøi kyõ nöõ naøy traùi phaïm phaùp vua, trong loøng raát sôï bò keát toäi ñoàng loõa. Ngöôøi kyõ nöõ thaáy vieäc aáy, töï tay caàm dao ñeán tröôùc vua, gieo naêm voùc saùt ñaát, thuù toäi xin ñöôïc cheát. Coâ gaùi noùi: Leänh vua raát nghieâm ngaët Khoâng ai daùm traùi phaïm Toâi vì nghe phaùp maàu Traùi phaïm xin chòu cheát.

Toâi vì khaùt khao phaùp
Ñöôøng ñoät ñeán choã Taêng
Nhö traâu khaùt naéng xuaân
Tìm nöôùc chaúng sôï roi
Ñoät nhaäp doøng nöôùc trong
Uoáng ñaõ môùi quay veà.
Xin ñaïi vöông bieát cho
Phaùp Phaät khoù ñöôïc nghe
Thí nhö hoa Öu-ñaøm
Khoù coù theå ñöôïc gaëp
Caùc phaùp maàu do Phaät
Thaày ba coõi ñaõ noùi
Toâi ñöôïc nghe phaùp naøy
Sao laïi chaúng vui möøng!
Phaùp do Phaät chæ daïy
Môùi thaät ngoïn ñuoác saùng
Tieáng troáng lôùn dieät kieát
Caàu beán cuûa trôøi ngöôøi
Nghe tieáng linh giaûi thoaùt

Tieáng hoan hyû an vui.
Ngaøy xöa Ñöùc Boà-taùt
Khoå haïnh sieâng caàu phaùp
Nhaûy vöïc saâu, caét thòt
Ñeå caàu ñaïo Voâ thöôïng
Ñaõ ñöôïc ngöôøi chæ giaùo
Raát khoù coù theå gaëp
Toâi ñöôïc gaëp phaùp naøy
Vì sao khoâng nghe nhaän!
Thaân naøy nhö chuøm boït
Caây chuoái vaø ñoám löûa
Raén töù ñaïi quaán nhieãu
Nay hoäi thí phaùp naøy
Khoù ñöôïc nghe vaø gaëp
Tieác gì thaân dô xaáu
Maø khoâng nghe phaùp maàu.
Thaân mong manh huyeãn aûo
Tuy hoaït ñoäng tôùi lui
Caùc cöû chæ ngoù nhìn
Naèm, ngoài vaø ñeán ñi
Xem xeùt cuøng noùi naêng
Nhöng thaät chaúng chuùng sinh
Maø töôûng laø chuùng sinh.
Moïi haønh ñoäng cöû chæ
Taát caû ñeàu nhö huyeãn
Khoâng laâu seõ tan hoaïi
Vaát boû ngoaøi goø maû
Thi haøi ñoàng goã ñaù
Dieàu, quaï ñeán giaønh aên
Möa gioù laøm thoái raõ
Vöõa naùt cuõng nhö buøn.
Luùc aáy, nhaø vua nghe keä xong noùi:
–Ngöôi coù thaønh yù nghe phaùp nhö vaäy, giôø ñaây ngöôi ñaõ chöùng ñaéc ñöôïc quaû gì?
Kyõ nöõ lieàn noùi keä:
Baây giôø khoâng che giaáu
Toâi phaûi noùi söï thaät
Ñaõ chöùng Tu-ñaø-hoaøn.
Neân phaùt taâm vui möøng

Doác loøng kheùo laéng nghe
Nay toâi töï thaáy phaùp
Khoâng coøn tin ngöôøi khaùc,
Taâm khoâng coù löôùi nghi
Ñaõ ñoùng ba neûo aùc
Sinh töû laø ven bôø.
Toâi ñaõ lìa nguïc höõu
Ñoái saùu hai taø kieán
Ñaõ môû heát buoäc raøng
Chaúng laâu seõ xa lìa
Tieán veà thaønh cam loä.
Nôi Ñöùc Phaät daãn daét
AÁm giôùi vaø caùc nhaäp
Toâi ñeàu thaáy nhö thaät
Quaùn thaân nhö gioû raén
AÁm nhö giaëc ruùt ñao
Duïc nhö oaùn giaû thaân
Caùc caên nhö maây nhoùm
Saùu traàn giaëc phaù xoùm
Doøng soâng aùi laáp vuøi
Ñaõ ngoä vieäc nhö theá
Mong choã an oån kia.
Nhaø vua nghe nhöõng lôøi naøy sinh loøng kính tin phaùp Phaät gaáp boäi. OÂng noùi:
–Hay thay phaùp Phaät! Con ñöôøng nhaøm chaùn sinh töû cuûa Ñaáng Ñaïi Löïc Theá Toân.
Hay thay phaùp Phaät. Ngöôøi coù loøng tin höôùng ñeán ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt. Vì sao maø bieát nhö vaäy? Ngöôøi nöõ trí noâng caïn coøn coù khaû naêng giaùc ngoä, hôn caû saùu vò giaùo chuû ngoaïi ñaïo! Nay con phaùt taâm quy y höôùng veà Ñaáng Voâ Thöôïng Ñieàu Ngöï Tröôïng Phu. Con xin kính leã Ñaáng Ñaïi Bi cöùu giuùp taát caû chuùng sinh, khai môû phaùp cam loä cho nam nöõ, treû giaø… cuøng nhau tu haønh.
Vua noùi keä:
Neáu cho raèng ngöôøi nöõ
Tröø hieåu bieát noâng caïn
Nhöõng ngöôøi trí saâu khaùc
Phaûi kính môùi ngoä ñöôïc.
Nghóa saâu xa nhö theá
Ñöôïc ngöôøi trí toân kính
Chính laø Ñaáng Maâu-ni

Toái thaéng ñaïo chaùnh noùi,
Phaùp maàu do Ngaøi noùi
Ngöôøi nghe raát vui möøng
Chuyeân nieäm vaø nhaát taâm
Khieán cho chaúng buoâng lung.
Ngaøi khoâng daïy luaän baøn
Cuõng khoâng vì baøi xích
Caùc ngoân luaän ngoaïi ñaïo
Taát caû töï phaù hoaïi.
Chöa heà töï khen ngôïi
Vang danh khaép theá gian
Tuy noùi coâng ñöùc thaät
Khoâng phaûi töï khen ngôïi,
Tuy oai ñöùc rôõ raøng
Ñaày saùng trong vaéng laëng
Ñaày ñuû trí Nhaát thieát
Khoâng caäy mình, töï cao,
Vieäc laøm tuy maïnh meõ
Nhöng laïi kheùo ñieàu hoøa
Döùt boû caùc coáng cao
Nhöng laïi khoâng thaáp heøn.
Phaùp truyeàn baù laâu daøi
Khoâng ai cheâ traùch ñöôïc
Lôøi Ñaáng Voâ Haïi noùi
Raát nhieàu loaïi khaùc nhau
Nhöng taát caû moïi ngöôøi
Khoâng theå noùi loãi Ngaøi.
Lôøi noùi tuy doài daøo
Khoâng coù ai chaùn nhaøm
Phaùp noùi tuy gioáng tuïc
Nhöng lyù xuaát theá gian.
Lôøi Thieän Theä ñaõ daïy
Vaên töï truyeàn theá gian
Nhöng thöôøng chöa töøng coù
Hoùa ñoä thöôøng ñoåi môùi
Lôøi nhieäm maàu nhö theá
Ai cuõng chaép tay leã
Ñeàu ngôïi khen Theá Toân
Ñaïi Sö Töû kheùo daïy.

Thí nhö luùc muøa xuaân, haï
Raâm, naéng ñeàu lôïi vaät
Lôøi Phaät cuõng nhö vaäy
Nhieàu lôïi ích chuùng sinh
Döùt taâm nghi moïi ngöôøi
Ñoái trò kheùo giaûi thích
Giuùp thoaùt ra ba coõi
Chæ roõ choán an oån,
Cuõng laøm cho chuùng sinh
Hoaëc vui, hoaëc sôï haõi
Cuõng laøm cho öa thích
Cuõng khieán cho buoàn thöông
Cuõng laøm ñöôïc lôïi ích.
Phaùp dieät kieát ñaõ noùi
Chaân thaät laø thaàn bieán
Ñieàu neân noùi seõ noùi
YÙ khoâng tieác tình ngöôøi
Daïy lôøi tuy cöùng coûi
Nhöng khoâng traùi phaùp töôùng.
Ñaáng Toái Thaéng trí tueä
Tôï nhö nöôùc bieån lôùn
Ñaàu, giöõa vaø bôø meù
Cuøng moät vò nhö nhau
Phaùp Phaät cuõng nhö theá
Ñaàu, giöõa, cuoái ñeàu laønh
Ngöôøi nghe ñeàu thanh tònh.
Ngöôøi trí nghe lôøi Phaät
YÙ maïnh meõ ñaày ñuû
Laéng nghe lôøi Phaät roài
Chaúng ham saùch ngoaïi ñaïo,
Ngoân töø ñeàu ñaày ñuû
Bieän taøi raát vaên hoa
Cuõng khoâng töï coáng cao
Lôøi noùi khoâng yeáu heøn
Hôn heát trong taát caû
Nghóa hieån baøy ñaày ñuû
Thaät laø Nhaát thieát trí.
Theå nghóa ngoaïi ñaïo ít
Trang nghieâm töø baèng trí

Ngoân töø raát boùng baåy
Nhöng khoâng coù nghóa vò
Noùi dua nònh, taø vaïi,
Theá gian thaät ngu toái
Caàm ñuoác phaùp cuûa ngöôøi
Ñi vaøo nôi Chaân ñeá
Nhö vaøo nhaø cuûa mình.
Ñeä töû Ñaáng Thieän Theä
Seõ ñöôïc ta uûng hoä
Caùc vò ñaïi ñeä töû
Kheùo ñieàu phuïc caùc caên
Ñieàu Phaät daïy ñeä töû
Nay ta tin saâu xa.
ÔÛ tröôùc caùc ñaïi chuùng
Ta tuyeân noùi lôøi naøy
Töø hoâm nay trôû ñi
Cho pheùp caùc Thích töû
Thöôøng ñöôïc vaøo cung ta.
Nay theå nhaän kính tin
Haøng Sa-moân Thích töû
Töï tieän ñöôïc vaøo cung
Thoûa maõn taâm ngöôøi nöõ
Baèng giaùo phaùp cam loä.
Taâm nöõ ñaõ vaéng laëng
Höôùng veà nôi giaûi thoaùt
Theá neân thöôøng phaûi nghe
Nghóa boán Ñeá saâu xa.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.